



ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΘΗΒΩΝ ΚΑΙ ΛΕΒΑΔΕΙΑΣ
ΙΑΚΩΒΟΣ Ο ΑΔΕΛΦΟΘΕΟΣ

«Έτερον δε των αποστόλων ουκ είδον ει μη Ιάκωβον τον αδελφόν του Κυρίου».

Παύλος και Ιάκωβος ο αδελφόθεος. Δύο απόστολοι του Χριστού που μοιάζουν σε πολλά. Δεν ήταν εκ των δώδεκα· κι όμως υπήρξαν μεγάλοι και με αμφισβήτητο κύρος στην Εκκλησία. Ομότιμοι και ισάξιοι του Πέτρου και του Ιωάννη του Θεολόγου. Συναντήθηκαν και συζήτησαν τα μεγάλα θέματα που απασχολούσαν τότε τους χριστιανούς. Στύλοι της πρώτης Εκκλησίας αλλά και της μετέπειτα. Ας μελετήσουμε, με αφορμή το αποστολικό ανάγνωσμα, το πρόσωπο του Ιακώβου του Αδελφοθέου.

Ο άγιος Ιάκωβος ο αδελφόθεος είναι **ένας από τους παρουσιαζομένους εις την Καινή Διαθήκη αδελφούς του Χριστού**, δηλαδή ένα από τα τέσσερα αγόρια του Ιωσήφ από την προηγούμενη του γυναίκα, κατά την επικρατέστερη ερμηνευτική άποψη. Υπήρχαν επίσης και αδελφές του Ιησού, τα ονόματα των οποίων δεν αναφέρει η Γραφή.

Μαζί με τον Ιούδα τον αδελφόθεο είναι ένας από τους συγγραφείς των καθολικών επιστολών της Καινής Διαθήκης. Έχει γράψει την **«καθολική επιστολή του Ιακώβου»**, που αποτελείται από πέντε κεφάλαια και η οποία διαπραγματεύεται σπουδαία θέματα της πνευματικής ζωής. Ενώ η παράδοση της Εκκλησίας μας τον ονομάζει αδελφόθεο κι αυτόν και τον Ιούδα, οι ίδιοι αναφέρουν στις επιστολές τους τον εαυτό τους με τον χαρακτηρισμό «Ιησού Χριστού δούλος».

Το όνομα Ιάκωβος είναι εξελληνισμένος τύπος του εβραϊκού ονόματος Ιακώβ, που συναντάται συχνά στην Καινή Διαθήκη. Έτσι έχουμε δύο εκ των δώδεκα αποστόλων του Χριστού με το όνομα αυτού, τον Ιάκωβο του Ζεβεδαίου, αδελφό του Ιωάννη του Θεολόγου, που φόνευσε ο Ηρώδης Αγρίππας ο Α΄ και τον Ιάκωβο του Αλφαίου.

Ο Ιάκωβος όπως και οι άλλοι τρεις αδελφοί του Χριστού –Ιούδας, Σίμων, Ιωσήφ (Ματθ. 13, 55-58 και Μαρκ. 6,3-5)– κατά την τριετή δράση του Χριστού δεν φαίνεται να τον ακολουθούν, όπως και οι συμπατριώτες του οι Ναζαρηνοί (πρβλ. και Λουκ. 4,16-30). Τότε δεν τον πίστευαν σαν υιό του Θεού, τον είχαν παρεξηγήσει και τον θεωρούσαν ονειροπαρμένο. Γι' αυτό και επεχείρησαν ν' ανακόψουν την δημόσια δράση του (Μαρκ. 3,31· Ματθ. 12,46). Είναι χαρακτηριστικά αυτά που διασώζει το ευαγγέλιο· «Και έρχονται εις οίκον· και συνέρχεται πάλιν όχλος, ώστε μη δύνασθαι αυτούς μηδέ άρτον φαγείν. **Και**

ακούσαντες οι παρ' αυτού εξήλθον κρατήσαι αυτόν· έλεγον γαρ ότι εξέστη» (Μαρκ. 3,20-21).

Επίσης, αφού συνόδευσαν οι δικοί του τον Χριστό στο γάμο της Κανά και μετά στην Καπερναούμ μαζί με τους μαθητές του, τον προκάλεσαν ειρωνικά να μεταβεί στα Ιεροσόλυμα και να φανερώσει τον εαυτό του στον κόσμο. «Μετάβηθι εντεύθεν και ύπαγε εις την Ιουδαίαν, ίνα και οι μαθηταί σου θεωρήσωσι τα έργα σου α ποιείς ουδείς γαρ εν κρυπτώ τι ποιεί και ζητεί αυτός εν παρρησία είναι. Ει ταύτα ποιείς φανέρωσον σεαυτόν τω κόσμω. **Ουδέ γαρ οι αδελφοί αυτού επίστευον εις αυτόν...**» (Ιω. 2,12 και 7,3-9).

Μετά όμως από την ανάσταση και την ανάληψη του Χριστού τους βρίσκουμε στο υπερώο μαζί με τους άλλους μαθητές (Πραξ. 1,14). Έκτοτε πίστεψαν στον Χριστό και έγιναν οπαδοί, μαθητές και απόστολοί του. Ο άγιος Ιάκωβος έγινε και πρώτος επίσκοπος Ιεροσολύμων. Συνέγραψε επίσης την πρώτη λειτουργία της θείας Ευχαριστίας.

Παρατηρούμε διαβάζοντας την Καινή Διαθήκη ότι **και καλοπροαίρετοι άνθρωποι (πρβλ. Και απόστολο Παύλο) πολλές φορές παρεξηγούν πρόσωπα και πράγματα και βρίσκονται σε δρόμο μη σωστό.** Αλλά ο Θεός, που γνωρίζει την ψυχή τους, τους ρίχνει μερικές φωτοβολίδες στο δρόμο τους, για να βγουν από το σκοτάδι της αγνοίας. Έτσι στον απόστολο Παύλο φανερώνεται με το γνωστό όραμα και στον Ιάκωβο μετά την ανάσταση παρουσιάζεται προσωπικά. «Έπειτα ώφθη Ιακώβω, είτα τοις αποστόλοις πάσιν» (Α΄Κορ. 15,7).

Και ο Ιάκωβος ανταποκρίνεται στη θεία πρόσκληση και η Εκκλησία με τη σειρά της τον τιμά, όπως και οι κορυφαίοι των αποστόλων. Έτσι:

α΄. Εξελέγεται πρώτος επίσκοπος Ιεροσολύμων.

β΄. Ο Παύλος, όταν ήρθε στα Ιεροσόλυμα μετά την μεταστροφή του, παρουσιάστηκε στον Πέτρο και τον Ιάκωβο (Γαλ. 1,18-19) πιθανώς περί το 38 μ. Χ..

γ΄. Ο Πέτρος, όταν απελευθερώθηκε από τη φυλακή (περί το 44 μ. Χ.), στον πρώτο που θέλει να γνωρίσει το γεγονός είναι ο Ιάκωβος «απαγγείλατε Ιακώβω και τοις αδελφοίς ταύτα» (Πραξ. 12,17).

δ΄. Μετά από 14 έτη από την πρώτη επίσκεψη του στα Ιεροσόλυμα, ο Παύλος έχοντας μαζί του τον Βαρνάβα και τον Τίτο, ξανανεβαίνει και θέτει το έργο και την αποστολή του εις τα έθνη υπ' όψιν του Ιακώβου, του Κηφά (Πέτρου) και του Ιωάννη (του Θεολόγου και ευαγγελιστου), οι οποίοι θεωρούνταν ότι είναι οι στύλοι της Εκκλησίας, και αυτοί κρίνουν θετικά το έργο του και δέχονται να είναι ο απόστολος των εθνικών (Γαλ. 2,1-10).

ε΄. Στην Αποστολική Σύνοδο, (Πραξ 15^ο κεφ.), για το θέμα της τηρήσεως του νόμου υπό των εθνικών χριστιανών, μίλησαν στην αρχή ο Πέτρος, μετά ο Βαρνάβας και ο Παύλος και τέλος ο Ιάκωβος. Είπε να απέχουν οι χριστιανοί, που προέρχονται από την ειδωλολατρία, από τα ειδωλόθυτα, την πορνεία και από την βρώση πνικτών και αίματος. Η γνώμη του Ιακώβου έγινε δεκτή και δεν μίλησε

κανείς άλλος μετά από αυτόν, πράγμα που δείχνει τον σεβασμό και το κύρος που είχε εκ μέρους των ομοεθνών του, και περιεβλήθη με συνοδικό κύρος.

στ´. Ο Παύλος τελευταία φορά, φθάνοντας στα Ιεροσόλυμα, πριν τον συλλάβουν και φύγει δέσμιος για την Ρώμη, παρουσιάζεται πάλι στον Ιάκωβο όπου εξιστορεί τα νέα του από την ιεραποστολή στα έθνη (Πραξ. 21,18).

ζ´. Οι ιστορικοί Ιώσηπος (1ος μ. Χ. αιώνας) και ο Ηγήσιππος (2ος μ. Χ. αιώνας), λένε ότι ήταν «δίκαιος», δηλαδή είχε όλες τις αρετές, και ότι ήταν άνθρωπος της συνεχούς, επίμονης και άγρυπνης προσευχής. Λέγεται ότι στα γόνατά του είχε ρόζους σαν της γκαμήλας από τις πολλές γονυκλισίες.

Το τέλος της ζωής του ήταν μαρτυρικό. Επειδή με τον ένθεο ζήλο του οδήγησε πολλούς στην θεογνωσία, τον γκρέμισαν οι Ιουδαίοι από το πτερύγιο του Ναού (Ηγήσιππος) ή τον λιθοβόλησαν μέχρι θανάτου (Ιώσηπος).

Αρχιμ. Μελέτιος Απ. Βαδραχάνης